

PSYKOLOGIAN ALAN PALKINTOJÄRJESTELMÄ 2010

Psykonetin johtokunnan asettama palkintolautakunta:

Pirkko Nieminen, dosentti (TaY), puheenjohtaja

Laura Hokkanen, dosentti (HY)

Jarl Wahlström, professori (JY)

Tuire Raudaskoski, koordinaattori (TY), sihteeri

Psykonetin johtokunta päätti jakaa kuluvana vuonna palkinnot psykologian alan nuorelle tutkijalle, varttuneelle tutkijalle, ja alan kouluttajalle. Palkinnonsaajat julkistetaan ja palkinnot jaetaan Psykologia 2010 – kongressissa Jyväskylässä 18.8.2010. Tavoitteena on osoittaa tunnustusta psykologian tutkijoille ja kohottaa psykologian profiilia julkisuudessa.

Palkintokriteerit ovat:

- (1) Psykologian nuoren tutkijan palkinto, jonka saajaksi voidaan esittää palkitsemisvuonna enintään 35 vuotta täyttävä henkilö
- (2) Psykologian varttuneen tutkijan palkinto, jonka saajaksi voidaan esittää menestyksellisen tutkijan uran tehnyt henkilö (kahden ulkomaisen asiantuntijan lausunnot)
- (3) Psykologian kouluttajan palkinto, jonka saajaksi voidaan esittää psykologin ammatin tieteellisen perustan vahvistamiseksi menestyksellisesti toiminut henkilö

Palkinnot on jaettu tähän mennessä seuraavasti:

Psykologian nuoren tutkijan palkinto: v.2000 dosentti Mari Tervaniemi (JY), v.2006 dosentti Kaisa Aunola (JY), v. 2008 dosentti, yliassistentti Jukka Leppänen (TaY)

Psykologian varttuneen tutkijan palkinto: v.2006 akatemiaprofessori Risto Näätänen (HY), v.2008 professori Heikki Lyytinen (JY)

Psykologian kouluttajan palkinto: v.2002 professori Antero Toskala (JY), v.2006 yliopistonlehtori Hely Kalska (HY), v.2008 dosentti, lehtori Pirkko Nieminen (TaY)

Palkintotyöryhmän esittämät palkinnonsaajat:

(1) Psykologian nuoren tutkijan palkinto

Psykologian palkintolautakunta on päättänyt myöntää psykologian alan nuoren tutkijan palkinnon yliopistotutkija Markus Jokelalle Helsingin yliopistosta.

Markus Jokela on valmistunut Helsingin yliopistosta ensin valtiotieteiden maisteriksi 2003 ja sitten filosofian maisteriksi pääaineenaan psykologia 2004, väitellyt psykologiasta filosofian tohtoriksi 2007, saanut persoonallisuus- ja kehityspsykologian dosentuurin Helsingin yliopistosta 2009 ja jatkanut opintojaan University College of Londonissa Englannissa, jossa hän on toiminut epidemiologian ja terveystieteen laitoksella tutkijana. Jokelan väitöskirja 'On the environmental genetics of depressive symptoms: Focus on two serotonergic genes' palkittiin erityisen ansiokkaana sekä Käyttäytymistieteellisessä tiedekunnassa että koko Helsingin Yliopistossa vuonna 2007. Markus Jokelan tutkimuslinja on omintakeinen, se yhdistää persoonallisuuspsykologiaa, sosiologiaa, genetiikkaa ja epidemiologiaa käyttäen metodeinaan epidemiologista mallintamista sekä kehittyneitä laajojen seuranta- ja kohorttiaineistojen mittaamiseen erikoistuneita tilastollisia menetelmiä. Jokelalla on laajat kansainväliset tutkimusyhteydet mm Englantiin, USA:han ja Ranskaan minkä lisäksi hän tekee tutkimusyhteistyötä monien suomalaisten sektoritutkimuslaitosten kanssa. Oma tutkimusrahoitus hänelle on kertynyt yli 500.000 euron edestä, suurimpana yksittäisenä rahoittajana tällä hetkellä Kone-säätiö kolmivuotiselle projektille 'Reproductive behavior in contemporary societies'. Jokelalla on 49 julkaistua tai painossa olevaa B1-artikkelia joista 23 hän on ensimmäisenä tekijänä ja sen lisäksi kirjan lukuja ja muita tieteellisiä kirjoituksia ja kongressiesitelmiä. Jokela on myös Suomalaisen Tiedeakatemian perustaman Nuorten Akatemiaklubin kutsuttu jäsen.

(2) Psykologian varttuneen tutkijan palkinto

Psykologian palkintolautakunta on päättänyt myöntää psykologian alan varttuneen tutkijan palkinnon professori emerita Lea Pulkkiselle.

Professori Lea Pulkinen on tehnyt tutkijanuransa Jyväskylän yliopistossa. Hän väitteli tohtoriksi Jyväskylässä 1969 ja on vuodesta 1982 lähtien hän toiminut psykologian professorina. Ihmisen kehitys ja sen riskitekijät -huippuyksikön johtajana hän oli vuosina 1997–2005 ja akatemiaprofessorina 1996–2001.

Lea Pulkinen on ollut vierailevana professorina USA:ssa Berkeleyssä, Arizonassa, Pohjois-Karoliinassa ja Indianassa sekä Englannissa Cambridgen yliopistossa. Hän oli ihmisen kehityksen tutkijoiden kansainvälisen yhdistyksen (ISSBD) presidentti 1991–1996. Hän on esiintynyt kymmenissä tieteellisissä kokouksissa eri puolilla maapalloa.

Lea Pulkkinen mittavan julkaisutoiminnan (noin 440 julkaisua) keskeinen perusta on ollut Lapsesta aikuiseksi -tutkimus, jonka hän aloitti 1968 ja jossa on seurattu tuolloin kansakoulun toisella luokalla olleiden oppilaiden kehitystä keski-ikään asti. Suomen Akatemian myöntämän rahoituksen turvin on voitu toteuttaa uusi aineiston keruu vuonna 2009 tutkimukseen osallistuneiden täytettyä

50 vuotta. Sitä koskeva tutkimuseloste, Keski-ikä elämänvaiheena, jonka ovat toimittaneet Lea Pulkkinen ja Katja Kokko, julkistetaan 18.8.2010.

Lea Pulkkinen on osallistunut myös kaksosten kehitystä koskevan pitkittäistutkimuksen toteuttamiseen 1990-luvun alusta lähtien sekä johtanut 2002–2005 MUKAVA-hanketta, jossa kehitettiin eheytetyn koulupäivän ideaa. Lea Pulkkinen on saanut useita kotimaisia ja kansainvälisiä palkintoja ja tunnustuksia, kuten Suomen Tiedepalkinnon 2001 ja Euroopan psykologiliittojen yhteisjärjestöjen EFPA:n Aristoteles-palkinnon 2003. Hän on Joensuun yliopiston kunniatohtori 2009.

(3) Psykologian kouluttajan palkinto

Psykonetin palkintolautakunta on päättänyt myöntää psykologian alan kouluttajapalkinnon professori Hannele Räihälle Turun yliopistosta.

Professori Hannele Räihä on valmistunut yhteiskuntatieteiden maisteriksi pääaineenaan psykologia 1977, lisensiaatiksi erikoistuen psykoterapiaan vuonna 1994 ja väitellyt tohtoriksi 1998. Hänen työssään toteutuu esimerkillisesti tieteen ja ammattikäytännön yhteen liittämisen. Hannele Räihällä on itsellään laaja ja monipuolinen koulutus ja ammatillinen kokemus. Perheen varhaista vuorovaikutusta, perheen hyvinvointia ja toimintakykyä koskevan tieteellisen tutkimuksensa ohella hän on kouluttajana hyödyntänyt pitkää työkokemustaan perheneuvolassa sekä psykoterapeutin ja työnohjaajan pätevyyksiään. Erityisen ansiokkaana hänen kouluttajarooliaan voidaan pitää sen laaja-alaisuuden vuoksi. Opetusansioita hänellä on perustasolta erikoistumis- ja tohtorinkoulutukseen. Hannele Räihällä on ollut keskeinen rooli perustettaessa v. 1997 Turun yliopiston psykologian oppiaineen moniammatillista (psykologia, sosiaalityö, erityispedagogiikka, lastenpsykiatria) opetusklinikkaa. Hän on myös vastannut alusta asti opetusklinikan toiminnasta. Hän on ollut myös keskeisessä roolissa moniammatillisen tohtorikoulutusohjelman suunnittelussa. Valtakunnan tasolla Hannele Räihä on toiminut ansiokkaasti mm. Psykonetin erikoispsykologikoulutuksen kehitys- ja kasvatuspsykologian professorina ja erikoispsykologikoulutuksen johtoryhmän puheenjohtajana. Keskeisenä tavoitteena hänellä on ollut saada erikoistumiskoulutukselle muodollinen pätevyys. Ansionsa kansainvälisenä kouluttajana hän saavuttanut osallistumalla Psykonetin edulink-projektiin, jonka tavoitteena on kouluttaa afrikkalaisia oppimisvaikeuksien asiantuntijoiksi sekä olemalla jäsen Psykonetin ulkomaanopintojen työryhmässä sen perustamisesta lähtien.